

Kursplan

Fakulteten för samhällsvetenskap

Institutionen för pedagogik

2PE86U Läs- och skrivinläring för förskollärare som undervisar i förskoleklass, 15 högskolepoäng

Learning to read and write for pre-school teachers who teach in pre-school classes, 15 credits

Huvudområde

Pedagogik

Ämnesgrupp

Pedagogik

Nivå

Grundnivå

Fördjupning

G2F

Fastställande

Fastställd 2023-03-06.

Reviderad 2025-06-05. Förtydligande av andra målet i delkurs1.

Revidering av litteraturlistan.

Kursplanen gäller från och med hösttermin 2025.

Förkunskaper

Förskollärarexamen enligt bilaga 2 till högskoleförordningen (1993:100), eller äldre motsvarighet, vara anställd för undervisning i förskoleklass och ha en arbetsgivare (kommun eller enskild huvudman) som har godkänt ditt deltagande.

Mål

Delkurs 1 Läs- och skrivprocessen 7,5 högskolepoäng

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- redogöra för teoretiska och didaktiska perspektiv på barns språk-, läs- och skrivutveckling
- identifiera och redogöra för elevers läsförkunskaper såsom fonologisk medvetenhet och dess inverkan på ordavkodningsutveckling och vidare läs- och skrivutveckling
- redogöra för svenska språkets grundläggande struktur i relation till läs- och skrivprocessen
- tillämpa kunskaper om olika bedömningsformer genom att observera, kartlägga och testa elevers läs- och skrivutveckling och analysera resultat i relation till teorier om läs- och skrivprocessen
- självständigt analysera undervisning utifrån alla elever, en- såväl som flerspråkiga, med särskilt beaktande av elever i behov av särskilt stöd
- konkretisera vad som inbegrips i ett inkluderande förhållningssätt

Delkurs 2 Läs- och skrivundervisning 7,5 högskolepoäng

Efter avslutad delkurs ska studenten kunna:

- redogöra för hur lärare utifrån ett första- och andraspråksperspektiv, kan skapa lärandesituationer som utvecklar alla elevers läs- och skrivförmåga
- tillämpa ett ämnesdidaktiskt kunnande gällande olika perspektiv på metoder och modeller samt analysera hur dessa perspektiv kan komma till uttryck i undervisningen
- uppmärksamma och identifiera hinder för elevers läs- och skrivutveckling
- observera, kartlägga, dokumentera och bedöma alla elevers läs- och skrivutveckling i syfte att planera undervisning
- tillämpa ett ämnesdidaktiskt kunnande om elevers varierande sätt att tänka, förstå och lära inom området läs- och skrivutveckling samt kunna genomföra specialdidaktiska anpassningar för elever i behov av särskilt stöd
- utifrån ett välgrundat teoretiskt resonemang göra såväl kort-, som långsiktig planering av läs- och skrivundervisningen

Innehåll

Läs- och skrivprocessen 7,5 hp

Avsikten är att studenten ska tillägna sig kunskaper om den grundläggande läs- och skrivprocessen. Teorierna *The simple view of reading* and *The simple view of writing* genomsyrar kursen. Vidare fokuseras teorier om läs- och skrivutveckling samt betydelsen av didaktiska och metodologiska val för alla elevers läs- och skrivinläring. Stor vikt läggs vid att den studerande ska förstå hur elever, på såväl första- som andraspråk, utvecklar läs- och skrivförmåga under förskoleklass och under fortsatta skolår. I delkursen diskuteras såväl relationen kring lek och lärande som relationen mellan förskoleklassens och den obligatoriska skolans olika uppdrag. Möjligheterna med ämnesövergripande undervisning diskuteras. Tidiga insatser för att förebygga läs- och skrivsvårigheter samt specialdidaktiska insatser studeras och diskuteras i relation till specialpedagogik och inkludering. I kurserna ingår fältstudier för att därigenom stärka kopplingen till utbildningens praktik.

Läs- och skrivundervisning 7,5 hp

Avsikten är att studenten ska redogöra för och problematisera utifrån ett första- och andraspråksperspektiv, arbetssätt, metoder och modeller som kan främja elevers läs- och skrivutveckling. Utifrån skolans styrdokument fokuseras planering av läs- och skrivundervisning, kartläggning samt bedömning av elevernas läs- och skrivutveckling. Studenten genomför analyser av elevtexter och lärobokstexter. Delkursen avser också att göra studenten uppmärksam på elever som uppvisar svårigheter i sitt läs- och skrivlärande samt utifrån detta reflektera över orsaker och möjliga insatser

Undervisningsformer

Undervisningen består av föreläsningar, fältstudier, workshops och seminarier.

Examination

Kursen bedöms med betygen Underkänd eller Godkänd.

För betyget Godkänd krävs att kursens mål ska vara uppnådda.

Delkurs 1 examineras genom en begreppsskrivning, en skriftlig hemtentamen och tre skriftliga inlägg på lärplattform.

Delkurs 2 examineras genom en skriftlig hemtentamen, en muntlig redovisning och tre skriftliga inlägg på lärplattform.

Förnyad examination ges i enlighet med Lokala regler för kurs och examination på grundnivå och avancerad nivå vid Linnéuniversitetet.

Om universitetet beslutat att en student har rätt till särskilt pedagogiskt stöd på grund av funktionsnedsättning, har examinator rätt att ge ett anpassat prov eller att studenten genomför provet på ett alternativt sätt.

Kursvärdering

Under kursens genomförande eller i nära anslutning till kursen genomförs kursvärdering. Resultat och analys av genomförd kursvärdering ska skyndsamt återkopplas till de studenter som genomfört kursen. Studenter som deltar vid nästa kurstillfälle erhåller återkoppling vid kursstart. Kursvärdering genomförs anonymt.

Övrigt

På uppdrag av Skolverket.

Kurslitteratur och övriga läromedel

För samtliga delkurser gäller.

Ackesjö, Helena & Herrlin, Katarina (red.) (senaste upplagan). *Att undervisa barn i skolstartsålder*. Malmö: Gleerups, (176 s.). I urval kap. 1, 5, 6, 7, (50 s.).

Bergh Nestlog, Ewa & Danielsson, Kristina (senaste upplagan). *Textskapande i grundskolan: utveckla funktionella skrivpraktiker*. Lund: Studentlitteratur. (179 s.). I urval 15 sidor: (s. 92–106) Tillhandahålls av institutionen.

Börtzell-Szuch, Diana von & Vuorenperä, Sari (red.) (senaste upplagan). *Läs- och skrivundervisning utifrån elevers varierade behov*. Malmö: Gleerups. (320 s.). I urval kap. 1, 2, 3, 4, 9, 10, 11, 13 och 14. (148 s.).

Eriksson, Jessica, Engborg, Annsofie & Norén, Sofia (red.) (senaste upplagan). *Lära*

barn att läsa: vägen från fonologisk medvetenhet till god läsförståelse. Stockholm: LegiLexi. (230 s). Tillhandahålles av institutionen.

Gough, P. B., & Tunmer, William. E. (1986). Decoding, Reading, and Reading Disability. *Remedial and Special Education*, 7(1), 6-10. Tillhandahålles av institutionen.

Lindgren, Eva, Hermansson, Carina, Norlund Shaswar, Annika & Areljung, Sofie (red.) (senaste upplagan). *Skrivdidaktik i grundskolan*. Lund: Studentlitteratur. (351 s).

Lundberg, Ingvar & Herrlin, Katarina (senaste upplagan). *God läsutveckling: kartläggning och övningar*. 3. Stockholm: Natur & Kultur. (80 s).

Lundberg, Ingvar, Rydkvist, Maria & Strid, Anna (senaste upplagan). *Bornholmsmodellen: språklekar i förskoleklass*. Stockholm: Natur & Kultur. (235 s).

Pettersson, Karin (senaste upplagan). *Språk- och kunskapsutvecklande undervisning F-3, Genrepedagogik, ASL och digitala resurser*. Tredje upplagan Stockholm: Hallgren & Fallgren. (260 s).

Skolverket (2022). *Kommentarmaterial till kursplanen i svenska – grundskolan*. Tillgänglig på internet. (35 s.)

Skolverket (2023). *Hitta språket Nationellt kartläggningsmaterial i språklig medvetenhet i förskoleklass*. Tillgänglig på internet.

Skolverket (2023). *Nationellt bedömningsstöd i läs- och skrivutveckling*. Tillgängligt på internet.

Skolverket. (2024). *Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet [Lgr22]*. Skolverket. Tillgänglig på internet. I urval (15 s.)

Svensson, Gudrun. (senaste upplagan). *Greppa flerspråkigheten: en resurs i lärande och undervisning*. Stockholm: Skolverket (162 s).

Taube, Karin (senaste upplagan). *Barns tidiga skrivande*. Lund: Studentlitteratur. (157 s).

Taube, Karin, Fredriksson, Ulf, & Olofsson, Åke (senaste upplagan). *Kunskapsöversikt om läs- och skrivundervisning för yngre elever*. Stockholm: Vetenskapsrådet. (130 s). Tillgänglig på Internet.

Westlund, Barbro (senaste upplagan). *Aktiv läskraft: att undervisa i lässtrategier för förståelse: fk-årskurs 3*. Första utgåvan Stockholm: Natur & Kultur (303 s.). I urval kap- 1-5. (210 s).

Bedömningsmaterial och vetenskapliga artiklar om ca 200 sidor tillkommer.